

**PLAN VAN AANPAK
INCLUSIEVE
SAMENLEVING
GEMEENTE HUIZEN**

COLOFON

Plan van aanpak inclusieve samenleving Gemeente Huizen is een uitgave van Stichting Zet.

Datum 26 februari 2018
Auteur Francis Meulendijks
Referentie Frme-Z7056-47j18

Zet
Postbus 271
5000 AG Tilburg
T 013 5441440
info@wijzijnzet.nl
www.wijzijnzet.nl

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding	4
1 Het VN Verdrag voor de rechten van mensen met een beperking	5
2 Inclusief beleid: de visie van Zet	6
3 Afname quickscan Inclusief Beleid	7
3.1 Werkwijze	7
3.2 Resultaat	8
4 Draagvlak voor inclusie.....	9
4.1 Werkwijze	9
4.2 Resultaten Workshops	10
5 Bouwstenen voor het plan van aanpak.....	17
5.1 Inleiding	17
5.2 Toegankelijkheid	17
5.3 Vervoer	18
5.4 Zorg.....	19
5.5 Bewustwording.....	20
5.6 Werk en dagbesteding	20
5.7 Onderwijs.....	21
6 Aan de slag met een lokale inclusie agenda	22
7 Conclusies en aanbevelingen	24
Bijlage 1 Overzicht van de input uit workshops per thema.....	25

AANLEIDING

De gemeente Huizen vindt het belangrijk dat iedereen, ongeacht leeftijd, afkomst, sociale klasse of beperking mee kan doen in de samenleving. In het beleidsplan 2015 -2018 en het collegeakkoord is inclusie ruimschoots opgenomen. In het collegebesluit van april 2017 is vastgesteld hoe de gemeente Huizen aan de slag gaat met de implementatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Zij wil de implementatie niet uitwerken als 'gehandicaptenebeleid'. Het moet gaan om inclusief en samenhangend beleid. Beleid dat bedoeld is voor alle inwoners, óók als zij een beperking hebben.

Voor de implementatie van het VN-verdrag maakt de gemeente Huizen gebruik van de routeplanner van de VNG:

- Stap 1: Informeer de eigen organisatie
- Stap 2: Doe een nulmeting
- Stap 3: Maak een plan van aanpak: maatregelen en tijdpad formuleren

Ook Zet maakt zich sterk voor een samenleving waarin niemand wordt uitgesloten. Wij ontwikkelden op basis van jarenlange ervaring met het thema een quickscan Inclusief Beleid met als uitgangspunt het VN-verdrag voor de rechten van mensen met beperkingen. Zet vertaalde die naar de praktische consequenties voor het lokale beleid.

De gemeente verzocht Zet om in kaart te brengen in welke mate beleid en praktijk in Huizen voldoen aan de genoemde uitgangspunten. Tevens vroeg men ondersteuning bij de verdere inbedding van het thema inclusie binnen de gemeente en het schrijven van een plan van aanpak om de komende jaren te werken aan een inclusieve gemeente.

Het traject bestond uit drie fasen:

- Fase 1: Afname van de quickscan Inclusief Beleid
- Fase 2: Bevorderen van bewustwording en draagvlak creëren voor inclusie
- Fase 3: Schrijven Plan van Aanpak

In deze rapportage leest u een verslag van het verloop van het traject, de resultaten van het traject en geven we bouwstenen voor het Plan van Aanpak om te komen tot een inclusieve samenleving.

1 HET VN VERDRAG VOOR DE RECHTEN VAN MENSEN MET EEN BEPERKING

Op 14 juli 2016 is het VN verdrag voor de rechten van mensen met een beperking geratificeerd. Doel van het verdrag is een gelijkwaardige participatie van mensen met een beperking in de maatschappij. Het verdrag is zowel van toepassing op fysieke, psychische als verstandelijke beperkingen. En op alle terreinen van het leven. Denk aan arbeid, onderwijs, wonen, goederen en diensten, verkeer en vervoer, zorg, ondersteuning, sport, cultuur en vrijetijdsbesteding.

De rijksoverheid kwam net voor de zomer van 2017 met het implementatieplan VN-verdrag. Het verdrag benoemt een duidelijke stip aan de horizon: een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen. Maar een inclusieve samenleving is niet in één dag bereikt. Op meerdere terreinen en schaalniveaus zijn maatregelen en activiteiten noodzakelijk. Zo ligt er op lokaal niveau de uitdaging om de praktijkervaringen van mensen met een beperking centraal te stellen en te werken aan belemmeringen op gebieden als wonen, werk en dagbesteding, onderwijs, openbare ruimte en vrije tijd. In de sector goederen en diensten gaat het er om de toegankelijkheid van bijvoorbeeld supermarkten en restaurants, maar ook van webwinkels verder te vergroten. En de Rijksoverheid kan bijvoorbeeld innovaties stimuleren in het (landelijk) openbaar vervoer, digitale informatievoorziening, onderwijs en de eigen organisatie.

Een van de leidende principes van het VN verdrag luidt: "Nothing about us without us". Met andere woorden: praat mét mensen met een beperking en niet over hen. Betrek hen bij knelpunten en vraag hen hoe zij deze ervaren. En vraag hen mee te denken over oplossingen.

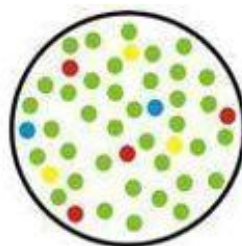
Om die reden krijgen gemeenten ook de opdracht om samen met ervaringsdeskundigen een lokale inclusie agenda te maken: een plan van aanpak om samen te werken aan een inclusieve samenleving.

Een ander belangrijk uitgangspunt van het VN verdrag mag hierbij niet uit het ook verloren worden: redelijkheid en billijkheid. Het is niet altijd mogelijk om alles voor iedereen toegankelijk te maken. Het besluit algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte zegt hier het volgende over: er moet gewerkt worden aan een geleidelijke verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid, tenzij dat een onevenredige belasting vormt voor de betrokken partij. Bij onevenredige belasting kun je denken aan financiële consequenties, argumenten vanuit monumentaal oogpunt of de hoeveelheid bezoekers die hier baat bij hebben. De uitdaging is dan om te zoeken naar mogelijke alternatieve oplossingen samen met alle betrokken partijen.

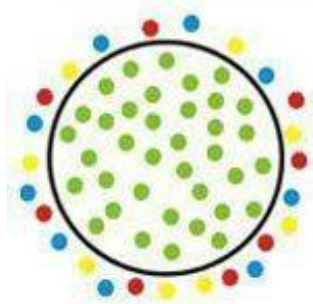
Redelijkheid en billijkheid zijn subjectieve begrippen, waar je mét elkaar lading aan geeft. Daarom sluit het beginsel zo goed aan bij het eerder genoemde principe "Nothing about is without us".

2 INCLUSIEF BELEID: DE VISIE VAN ZET

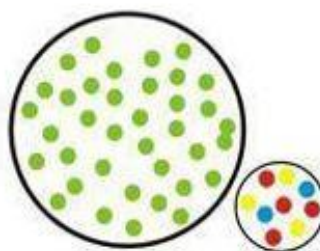
Met de ratificatie van het VN-verdrag komt een inclusieve samenleving een stap dichterbij. Dat betekent een uitdaging voor de landelijke overheid en vooral de gemeente. Lokaal beleid moet op tal van terreinen voldoen aan daarin gestelde normen. Maar de inclusieve samenleving is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid: die maak je met elkaar. Overheid, burgers, maatschappelijke instellingen en ondernemers scheppen daarvoor samen de voorwaarden.

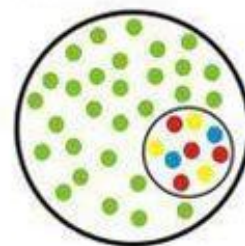
Inclusion

Exclusion

Segregation

Integration

3 AFNAME QUICKSCAN INCLUSIEF BELEID

3.1 WERKWIJZE

De quickscan Inclusief Beleid vertaalt de artikelen uit het VN-verdrag in concrete vragen over het gemeentelijk beleid. Het verdrag omvat veel onderdelen die niet relevant zijn voor de praktijk van een gemeente in Nederland. Die laten wij hier weg.

Waar we wel op ingaan zijn onderwerpen waar de gemeente een rol bij heeft. De gemeente draagt bijvoorbeeld zorg voor basisvoorzieningen van voldoende kwaliteit, ziet toe op handhaving van regelgeving, maar stimuleert en faciliteert ook initiatieven vanuit de lokale gemeenschap. Het VN-verdrag biedt een kader voor voortdurende verbetering van beleid en praktijk door gemeente en maatschappelijke partners. De quickscan is dan ook geen afvinklijst van wettelijke verplichtingen waaraan moet worden voldaan om daarmee definitief het 'predicaat' toegankelijk te krijgen. Het is niet snel goed, maar ook niet snel fout. Het is geen keuringsrapport, maar een groeimodel waarin we de mate van inclusie op dit moment opnemen en handvatten aanreiken voor verbeteringen.

De thema's zijn onderverdeeld in een algemeen blok en secties die samenhangen met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet, Wet Passend Onderwijs (jeugd) en de Participatiewet (arbeid).

Op 9 januari besprak Zet de vragen van de quickscan met tien medewerkers van de verschillende gemeentelijke afdelingen. De antwoorden zijn ter plaatse ingevoerd in een Excel-sheet en voorzien van een kwalificatie:

- Groen voor onderwerpen waar de gemeente al beleid voor heeft ontwikkeld.
- Oranje voor onderwerpen waarop nog verbetering mogelijk is.
- Rood voor onderwerpen waarvoor beleid nog ontbreekt.

Op basis van het gesprek en de scores ontving de gemeente een rapport met daarin ons advies: een weergave van de goede punten en onze aanbevelingen om het beleid verder te verbeteren. In de volgende paragraaf volgt een beknopte samenvatting van de bevindingen.

3.2 RESULTAAT

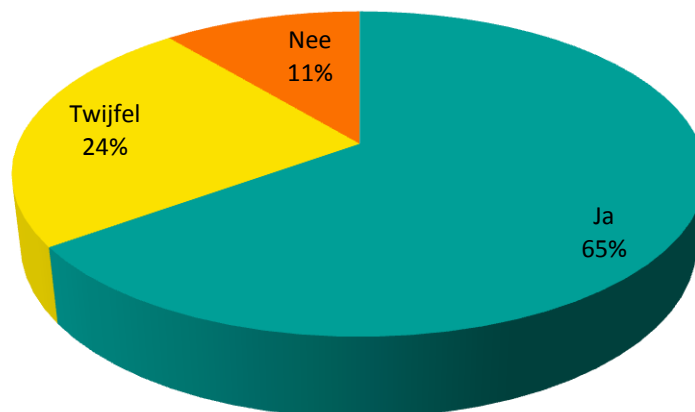
Op 9 januari 2018 hebben adviseurs van Zet de gemeente Huizen bevraagd op haar inzet om gelijke kansen te realiseren voor mensen met een beperking. De antwoorden en de daarbij verstrekte onderbouwing geven aanleiding om het beleid van de gemeente Huizen positief te beoordelen.

Doordat de gemeente integraal beleid voert en geen doelgroepenbeleid, bestaat een risico dat bij beleidsvorming de belangen van mensen met een beperking niet of niet voldoende in het oog gehouden worden. Bij de beantwoording van de vragen viel ons op dat voor verschillende doelgroepen, waaronder laaggeletterden, statushouders en mensen met dementie in beleid ogenschijnlijk meer aandacht is dan andere doelgroepen. Integraal beleid wordt nog niet binnen alle beleidsterreinen volledig gehanteerd.

Door het belangrijkste uitgangspunt uit het VN-verdrag te hanteren "nothing about us without us", kan deze valkuil getackeld worden.

De gemeente Huizen scoort enorm goed op het gebied van de Wmo. Dit geldt voor zowel vervoer als het verstrekken van voorzieningen. Dit heeft vooral te maken met de keuze van de gemeente om zoveel mogelijk maatwerk te leveren.

QUICKSCAN TAART INCLUSIEF BELEID GEMEENTE HUIZEN

Toelichting op de taart

Toelichting op de taartgrafiek

Bij 65% van de items scoorde Huizen zonder meer goed. Bij een kwart is het beleid op zich voldoende, maar zien we ruimte voor verbetering (24%), bij de rest is het beleid nog onder de maat (11%).

4 DRAAGVLAK VOOR INCLUSIE

4.1 WERKWIJZE

Een inclusieve samenleving maak je met elkaar. Daar is draagvlak voor nodig, zowel binnen het gemeentelijke apparaat als daarbuiten. We werkten aan draagvlak in een aantal workshops met ervaringsdeskundigen, professionals van maatschappelijke instellingen, politici en beleidsmedewerkers. De deelnemers zijn doordrongen geraakt van het belang van inclusie en geprikkeld om er mee aan de slag te gaan.

Op 20 en 22 februari 2018 organiseerden we op beide avonden twee workshops over inclusie. Hierbij stond de vraag "Hoe ervaar jij meedoen in Huizen?" centraal. Aan de workshops namen circa 60 mensen deel: ervaringsdeskundigen, vrijwilligers, politici en professionals van maatschappelijke organisaties.

We starten met een korte introductie van het VN-verdrag. Deze introductie staken we laagdrempelig in, zodat alle deelnemers, ook de mensen met NAH of een verstandelijke beperking, de uitleg konden volgen. Het filmpje van IederIn stond hierbij centraal:

Dit filmpje over het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking is terug te vinden op: <https://iederin.nl/video/>.

De groepsindeling werd vrijgelaten. We vonden het belangrijk dat mensen zich op hun gemak voelden. Zij konden daarom zelf aangeven bij wie ze wilden aanschuiven. De workshops kenden allemaal hetzelfde programma.

Niet iedereen bleek in de gelegenheid om deel te nemen aan de workshops. Van een inwonster uit Huizen kregen wij het signaal dat zij niet mee kon doen, omdat zij ziek wordt van elektromagnetische straling van draadloze communicatie. Per mail heeft zij haar knelpunten met ons gedeeld, waarvoor wij in de bijeenkomsten ook aandacht hebben gevraagd.

4.2 RESULTATEN WORKSHOPS

4.2.1 VERKENNING THEMA INCLUSIE

Bij het voorstelrondje werd de deelnemers gevraagd een positief aspect te noemen van het meedoen in Huizen. De goede punten zijn geclusterd op thema.

Bewustwording

- Deze gespreksavond!
- Goed dat het gesprek over meedoen in Huizen op gang komt.
- Goed dat er aan inclusie gewerkt wordt.
- Training omgaan met verwarde personen.
- Integratie statushouders en burgers uit Huizen.
- Meedenken zoals vanavond.
- Maatschappelijk diner (4x)
- Bereidheid om mee te denken.

Toegankelijkheid

- Geleidelijnen in de gemeente (3x).
- App van Ongehinderd.
- Toegankelijkheidspanel.
- Nieuwe fietspad Gooimeerdijk (goed toegankelijk).
- Toegankelijkheid van het gemeentehuis.
- Straatmeubilair.
- Goede bereikbaarheid gemeente.
- Toegankelijkheid van scholen.

Onderwijs

- School alert op dyslexie.

Zorg

- Het in gesprek kunnen gaan over hulp (bij wmo-voorzieningen).
- Meer integratie in reguliere voorziening (GGZ).
- Ketensamenwerking gemeente.

Vervoer

- Belbus komt altijd. Ook 's avonds. Kent de reizigers persoonlijk (2 maal genoemd).
- Taxi-voorzieningen voor veel verbetering vatbaar: tijdstip te laat, te vroeg: uiteindelijk besloten om het zelf te regelen en gezamenlijk kosten te dragen in de groep om ontmoeting mogelijk te maken.

Werk en dagbesteding

- Cliënt van Sherpa heeft een baan gevonden bij de gemeente.
- Meentamorfose Om de Hoek: ik word gevraagd wat ik wel kan en waar mijn interesses liggen (3 maal genoemd).
- Gemeente biedt Versa Welzijn ruimte om te ontwikkelen.
- Goede voorzieningen naar werk, Tijd voor Meedoen (2x).
- Samenwerking van gemeente, vrijwilligerscentrale en bedrijfsleven.
- Topgemeente, baan (ervaringsdeskundige toegankelijkheidsloket).
- Kijken naar kracht/mogelijkheden.

Sport en vrije tijd

- Ouders van en de kinderen met een beperking kunnen terecht in het zwembad. Hier worden activiteiten georganiseerd.
- Goed dat er in zwembad speciale uren zijn voor zwemmen voor mensen met een beperking.
- Samenwerking tussen zwembad en Visio (speciale openingsuren).
- De atletiekvereniging die actief is met mensen met een verstandelijke en lichamelijke beperking.
- Er wordt veel gedaan aan sport in Huizen. Bijvoorbeeld de sportweek is groot event. Er is nu ook meer aandacht voor mensen met een beperking.
- De Voorleesexpress; ouders worden gestimuleerd om voor te lezen.
- Goed aanbod aangepast sporten.
- Scrabbleclub haalt mensen uit isolement.

Wijkcentra/buurthuizen

- Wijkcentra in Huizen.
- Goede contact met de wijkcentra.
- Goede ontmoetingsplekken, zouden er wel meer mogen zijn.
- Verbroedering en ontmoeting in de buurthuizen, lotgenotencontact.
- Bij buurthuizen gaan ze uit van mogelijkheden en talenten.
- Inzet vrijwilligers.
- Buurthuizen doen heel goed werk.

Overig

- Mensen met dementie moeten mee kunnen blijven doen. Huizen werkt aan een dementievriendelijke gemeente. Het zou goed zijn als dit voor het hele Gooi zou gelden.
- Behulpzame medeburgers.
- Schuldhulpverlening.
- Voedselbank.

4.2.2 HOE ERVAAR JE MEEDOEN IN HUIZEN EN PRIORITEREN VAN DE THEMA'S

Na het voorstelrondje vroegen we de deelnemers om aan de hand van negen thema's hun ervaringen te delen rondom meedoen in Huizen. Zij mochten op post-its zowel hun verbeterpunten als goede punten opschrijven en plakken bij het betreffende thema. Het was niet verplicht om op alle flappen een ervaring te delen.

De volgende thema's passeerden de revue:

- Bewustwording
- Toegankelijkheid
- Onderwijs
- Zorg
- Vervoer
- Werk en dagbesteding
- Wonen
- Sport en Vrije tijd
- Overig

De opmerkingen varieerden van eigen persoonlijke ervaringen tot meer overstijgende thema's. Alhoewel de vier workshopgroepen qua samenstelling van elkaar verschilden, viel op dat het thema toegankelijkheid in drie van de vier groepen als belangrijkste knelpunt werd ervaren. In de ene groep lag de nadruk meer op toegankelijke openbare toiletten en bij de andere groep meer op de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte.

Ook de thema's zorg en vervoer kwamen bij verschillende groepen terug. Bij zorg gingen de opmerkingen vooral over de lange wachttijd voor de indicatiestelling van de Wmo, terwijl juist op het moment van aanvraag het voor de aanvrager al 'vijf voor twaalf' is. Ook de wisselende contactpersonen en de hoeveelheid aan formulieren worden als onplezierig ervaren. Bij het thema vervoer waren alle deelnemers van alle vier de workshops het er over eens dat de Wmo-taxi het grootste probleem vormt: wachttijden, onbetrouwbaarheid en bejegening door chauffeurs.

In bijlage 1 is per thema terug te vinden welke opmerkingen zijn gemaakt.

Ondanks de soms grote frustraties, bijvoorbeeld rondom vervoer waren alle deelnemers goed in staat om op constructieve wijze hun bijdrage te leveren.

Na het delen van de ervaringen kregen de deelnemers de gelegenheid om de voor hen drie belangrijkste thema's of knelpunten aan te geven. Alleen bij workshop 2 is hiervan afgeweken, omdat hier overduidelijk twee thema's de boventoon voerden.

Uiteindelijk is voor de volgende thema's nagedacht over oplossingsrichtingen:

- Toegankelijkheid (3)
- Zorg (2)
- Vervoer (2)
- Bewustwording
- Werk en dagbesteding
- Onderwijs

4.2.3 UITWERKING VAN DE THEMA'S

We sloten af met een eerste oefening met uitwerking van de meest populaire thema's. Hoe zou je die kunnen oppakken? Wat wil je bereiken en wie heb je daarbij nodig?

20 FEBRUARI WORKSHOP 1: OPLOSSINGSRICHTINGEN

Bij het thema onderwijs werd opgemerkt dat er veel te weinig mogelijkheden voor omscholing van mensen met een beperking in overleg met de Wmo en het UWV zijn. Het gaat hierbij vooral om de verdeling van de kosten. Dit knelpunt kreeg bij de prioritering acht stickers. Hiervoor werden de volgende oplossingsrichtingen bedacht:

ONDERWIJS

- Op basis en voortgezet onderwijs zijn er al voorzieningen.
- Inventariseren wie welke behoefte heeft aan extra opleiding (regionaal aanpakken).
- Vraag een aanbod in beeld brengen op gebied van kennis.
- Vraag en aanbod lokaal matchen (online?).
- Oud-medewerkers van multinationals zouden bijvoorbeeld Engelse taal training kunnen geven aan mensen met beperking die daar behoefte aan hebben (groepsgewijs).

Toevoeging vanuit de gemeente:

De regels van het UWV omtrent omscholing zijn landelijk vastgelegd, daar kan de gemeente niets aan veranderen. De gemeente zou hier dan lokaal beleid / budget op moeten hebben. De gemeente zet nu in op omscholing als er sprake is van een baangarantie. En er wordt ingezet om mensen een goede startkwalificatie op de arbeidsmarkt te bezorgen (een goede onderwijskeuze maken, met arbeidsperspectief en een opleiding afmaken).

Het knelpunt van toegankelijke openbare toiletvoorzieningen kreeg bij de prioritering vijf stickers. Hiervoor werden de volgende oplossingsrichtingen bedacht:

TOEGANKELIJKHEID

- Subsidie vanuit gemeente zodat meer bedrijven hun toilet openstellen.
- Subsidie vanuit gemeente voor bedrijven om aanpassingen te doen aan toiletten.
- In de Ongehinderd-app moet ook aandacht komen voor openbare toiletvoorzieningen (voor minder-validen) of de gemeente Huizen moet opgenomen worden in de App Hoge Nood.
- Ook winkeliers betrekken en stimuleren om openbaar toiletten te realiseren.
- Bestaande (horeca) gelegenheden 'belonen' voor het openstellen van toiletten.
- Schakel tankstations in voor bieden van toiletvoorzieningen.
- Plaats toiletgroep(en) op centrale plekken zoals bij winkelcentra, de haven.
- Gemeente zou subsidie moeten inzetten om toiletten geschikt (toegankelijk) te maken.
- Schaf een aantal mobiele toiletunits aan (ook te gebruiken bij evenementen).
- Kaart de problematiek aan bij de winkeliersverenigingen per (winkel)centrum/wijk.

20 FEBRUARI WORKSHOP 2: OPLOSSINGSRICHTINGEN

Bij het thema vervoer werd als het grootste probleem ervaren: wachttijden, onbetrouwbaarheid en bejegening door chauffeurs. De volgende suggesties en ideeën werden voor dit thema aangedragen:

VERVOER

- Goede chauffeurs belonen of in het zonnetje zetten.
- Nieuwe aanbestedingsstrategie:
 - Kwaliteit (kost geld).
 - Vaker overleg met gebruikers.
 - Ontbindingsclausule opnemen.
 - Klankbordgroep van gebruikers en chauffeurs.
- Vraag/Idee/Actiepunten: een bus voor Versa met lift om rolstoelers ook te vervoeren.

Vooraf de fysieke toegankelijkheid van (openbare) gebouwen, buurthuizen in het bijzonder en de infrastructuur kwamen hier als belangrijkste knelpunt naar boven.

TOEGANKELIJKHEID

Herkenbaar maken wijkcentra (wat is het, wat is er te doen), met grote letters of een lichtkrant. Dit geldt bijvoorbeeld voor De Draaikom.

Hoe? Op agenda zetten en doen.

Er zou geen indicatie nodig moeten zijn om deel te nemen aan activiteiten die worden aangeboden (mensen moeten op zichzelf wonen en hebben dan dingen nodig, anders gaat het slecht en is meer/duurdere zorg nodig).

Hoe? Terugdraaien, was twee jaar geleden anders.

Zebropaden en haaiantanden goed zichtbaar (wit + reflecterend). Nalopen of ze vervagen + opnieuw laag aanbrengen. Dit geldt ook voor geleidelijnen.

Maak de voordeur Meentamorfose bereikbaar voor taxi's.

Draaikom draaideur kunnen sommige mensen niet zelf openen.

Bel bereikbaar + zichtbaar maken.

Electrische deuren of knop met bewegingssensor.

Weten waar je de dingen die beter kunnen moet melden.

Schouw screening -> meedoendag.

Aan de slag met de bevindingen van ervaringsdeskundigen.

22 FEBRUARI WORKSHOP 3: OPLOSSINGSRICHTINGEN

Het thema werk en dagbesteding kreeg vijf stickers. Per genoemd knelpunt zijn suggesties aangedragen.

WERK EN DAGBESTEDING

KNELPUNT

- Visio is op zoek naar inpakwerk. Gedeeld met/via contacten. Gemeentehuis een opdrachtgever? Sociale kaart: intensiever informeren over aanbod voor individu in samenwerking met gemeente en betrokken organisaties.
- Een restaurant dat overdag werk biedt aan mensen met Down-syndroom.
- Procedures voor onder andere bijstand zijn niet duidelijk. Dit graag op website vermelden.
- Dagbesteding voor mensen met Down-syndroom zodat ze hier in de buurt kunnen werken.

SUGGESTIES

Kan de gemeente dit via Voor Elkaar propageren en bij bedrijven en organisaties in Huizen.

Gemeente moet dit mogelijk maken. Locatie vinden, huur matigen, bijdrage begeleidingskosten.

Dit moet de gemeente integraal doorvoeren.

Uitbreiding pakket bij kinderboerderij.

Ook in deze workshop deden de deelnemers suggesties voor verbeteringen van het Wmo-vervoer.

VERVOER

Gebruikerspanel invoeren.
Afstemmen regiovervoer/zone; ook 's avonds.

Vrijwilligerscentrale:

- Vervoersvrijwilliger.
- Gemeente Huizen; als inwoner van Hilversum mag je gebruik maken van Vrijwilligerscentrale Huizen.

Rondom het thema zorg kwamen vooral de wachtlijsten en de wisselende contactpersonen naar voren.

ZORG

Wij willen graag:

- Realiseren dat het al vijf voor twaalf is voordat iemand een aanvraag doet. Voor de burger is het spoed en duurt het te lang.
- Door meer personeel in te zetten kan er sneller een aanvraag gehonoreerd worden. Vertrouwen op de professional die iets aanlevert.
- Ambtenaren/WMO-consulenten laten ervaren waar je tegenaan loopt als je doof/slechthorend, slechtziend/blind bent, in een rolstoel zit of bijvoorbeeld kast hebt van veel prikkels.
- WMO procedures korter maken door minder schijven.
- Zorgen dat mensen zelf keuze kunnen maken of ze per brief of per mail plan van aanpak krijgen van de gemeente.
- Meer overzicht creëren wat er in de regio is voor mensen met een beperking (sociale kaart). Duidelijk vindbaar, makkelijk toegankelijk.
- Zorgen dat er een duidelijk overzicht komt welke problematiek er per beperking is en je daarop beter richten.

22 FEBRUARI WORKSHOP 4: OPLOSSINGSRICHTINGEN

Ook in deze workshop werd aandacht gevraagd voor het thema zorg. Aan deze workshop namen een aantal professionals vanuit de GGZ-sector deel. Zij benadrukten vooral het belang van ketensamenwerking en de aandacht voor zorgmijders vanwege gebrek aan ziekte-inzicht.

ZORG

Laagdrempelig wijkteam:

- Aandacht voor privacy/delen van gegevens.
- Casuïstiek anoniem bespreken.
- Crisispotje (geen geld, maar middelen) om mensen die het weekend ingaan zonder geld/eten toch van iets te voorzien. Angst bestaat dat hier misbruik van gemaakt wordt. Belangrijk om waarom van 'crisis' te achterhalen en preventie van herhaling.
- Elkaar kennen -> hierop investeren.
- Op plaatsen in de wijk gaan zitten om meer zichtbaar te zijn en te horen wat er leeft.

De samenleving moet meer bewust worden van de problemen waar mensen met een beperking tegenaan lopen. Rondom het thema bewustwording droegen de deelnemers suggesties aan hoe dit bewerkstelligd kan worden.

BEWUSTWORDING

- Toegankelijkheidspanel kan groen/rood bord plaatsen bij (geen) drempel ('smaakmaker' actie).
- Mensen laten ervaren/dagje meelopen, bijvoorbeeld raadsleden en ambtenaren. Daarna let je erop!
- Mensen met een beperking zijn burgers met mogelijkheden, zorg voor educatie daarover (door ervaringsdeskundigen).
- Waar moet je zijn als je ergens tegenaan loopt? Bijvoorbeeld vrijwilliger komt helling tegen waar hij de rolstoel niet tegenop geduwd krijgt of in invalidentoilet geen draairuimte/persoon in rolstoel komt klem te zitten.
- Trigger mensen, maak ze nieuwsgierig.

In deze workshop kwam vooral de problematiek van het stemmen voor mensen met een visuele beperking naar voren.

TOEGANKELIJKHEID

- Naam coördinator Visio mailen.
- Waar moeten stembokjes komen en hoeveel -> afstemmen met gemeente.
- Vrijwilligers nodig (mogelijk via Zonnebloem):
 - Om mensen uit te leggen
 - Om ze naar het stembokje te brengen
 - Vooraf toestemming vragen of ze mee mogen
- Hoofdstembureau benaderen: kan hij/zij persoon ondersteunen
- Namen burgerzaken paraat
- Morgen mee aan de slag

5 BOUWSTENEN VOOR HET PLAN VAN AANPAK

5.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk vatten we de genoemde knelpunten per thema nog een keer samen. Daarnaast leggen we de verbinding met de uitkomsten uit de quickscan Inclusief Beleid. De door de deelnemers genoemde knelpunten vormen de leidraad bij de verbinding. Daar waar de aanbevelingen aansluiten bij de genoemde knelpunten geven wij deze weer, wat niet wil zeggen dat wij de overige aanbevelingen uit deze rapportage niet van belang vinden.

Tot slot doen wij nog een aantal algemene aanbevelingen over de inbedding in de organisatie.

5.2 TOEGANKELIJKHEID

5.2.1 KNELPUNTEN UIT DE PRAKTIJK

Het thema toegankelijkheid werd bij drie van de vier workshops als belangrijkste knelpunt genoemd. De problemen lagen op een aantal terreinen:

- Te weinig toegankelijke openbare toiletvoorzieningen.
- Toegankelijkheid van (openbare) gebouwen, waarbij buurthuizen expliciet genoemd zijn.
- Toegankelijkheid van openbare ruimte: geleidelijnen waar borden op geplaatst worden, afwezigheid van natuurlijke gidslijnen, zichtbaarheid van zebrapaden en haaiantanden, afwezigheid van verlaagde stoepanden.
- Toegankelijke inrichting: ontbreken van ringleiding, te hoge balies.
- Toegankelijke communicatie: moeilijke brieven voor laaggeletterden en statushouders.
- Toegankelijk stemmen voor mensen met een visuele beperking.

5.2.2 AANBEVELINGEN

Voor de bovengenoemde knelpunten uit de praktijk bedachten de deelnemers oplossingsuggesties. Deze zijn terug te vinden in paragraaf 4.2.3.

In de rapportage quickscan inclusief beleid deden wij ook al een aantal aanbevelingen rondom het thema toegankelijkheid. Hieronder geven wij de aanbevelingen weer die aansluiten bij de genoemde knelpunten.

- Neem bij de toets op toegankelijkheid het Handboek voor Toegankelijkheid als uitgangspunt, zodat een goede toegankelijkheid altijd gewaarborgd is.
- Neem structureel budget op voor kosten voor het toegankelijker maken van gebouwen en openbare ruimten.
- Stimuleer ondernemers en dienstverleners om hun gebouw en aanbod toegankelijk te maken met voorlichtingsactiviteiten, 'ambassadeurs' en eventuele financiële prikkels.

Bovengenoemde oplossingsuggesties en aanbevelingen vullen we nog graag aan met een aantal suggesties voor in het plan van aanpak.

Bij de afname van de quickscan gaven de beleidsmedewerkers aan dat Ongehinderd de toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed in kaart heeft gebracht. Deze gebouwen staan in de ongehinderd app. Tijdens de workshops werd duidelijk dat maar weinig mensen op de hoogte zijn van de app en de mogelijkheden hiervan.

Meer bekendheid geven aan de Ongehinderd-app maakt dat meer mensen er gebruik van gaan maken, zowel voor het raadplegen van de toegankelijkheidsinformatie als ook voor het invoeren van reviews en nieuwe locaties (zoals openbare toiletten, detailhandel etc). Dat laatste aspect biedt de gemeente inzicht in hoe het met de toegankelijkheid in Huizen is gesteld en daarnaast worden ook meer ondernemers zich bewust van de mogelijkheden en onmogelijkheden van hun gebouw.

Uit het onderzoek is gebleken dat momenteel de gemeentelijke openbare gebouwen nog niet voldoen aan het Nederlands Landelijk Keurmerk Toegankelijkheid (NLKT). Wij adviseren de gemeente om budget vrij te maken om gebouwen in de gemeente toegankelijker te maken. Een wegingskader of het vaststellen van criteria op basis waarvan een gebouw wel of niet toegankelijker wordt gemaakt, verdient hierbij de aanbeveling.

Een stimuleringsbudget voor ondernemers, verenigingen en andere externe partijen, waarbij (een deel van) de toegankelijkheidsaanpassingen vergoed worden, kan het proces om van Huizen een toegankelijke gemeente te maken, versnellen.

5.3 VERVOER

5.3.1 KNELPUNTEN UIT DE PRAKTIJK

In alle vier de workshops zijn de knelpunten rondom het Wmo vervoer aan de orde geweest. In twee van de vier workshops werd het thema Vervoer uitgewerkt.

De problemen die ervaren worden hangen vooral samen met de Wmo-taxi. De betrouwbaarheid laat te wensen over. De taxi komt niet, veel te laat of een rit duurt drie keer zo lang dan noodzakelijk. Dit levert veel stress op bij de gebruikers. Daarnaast ervaren de gebruikers de bejegening als uiterst onplezierig. "Chauffeurs zijn horkerig en soms ronduit asociaal".

Een aantal activiteiten maakt daarom gebruik van de Belbus als alternatief. Op verzoek rijdt deze ook in de avonduren. Omdat de Belbus niet rolstoeltoegankelijk is, is het niet voor iedereen mogelijk om hier gebruik van te maken.

5.3.2 AANBEVELINGEN

Voor de bovengenoemde knelpunten uit de praktijk bedachten de deelnemers oplossingsuggesties. Deze zijn terug te vinden in paragraaf 4.2.3.

De uitkomsten uit de quickscan Inclusief Beleid laat een heel positief beeld zien over hoe de gemeente het doet op het gebied van (wmo)vervoer. De knelpunten die door de ervaringsdeskundigen zijn genoemd, zijn niet aan de orde geweest bij de afname van de quickscan. Dit thema is een duidelijk voorbeeld dat beleid en praktijk erg van elkaar kunnen verschillen.

Ondanks de grote en soms al jarenlange frustraties bij de ervaringsdeskundigen over dit thema, bleken zij enorm goed in staat op ook positieve en constructieve oplossingsuggesties te bedenken.

Het oprichten van een klankbordgroep van gebruikers van de Wmo-taxi die regelmatig hun ervaringen delen met de gemeente, de vervoerder en chauffeurs achten wij een kansrijke aanpak. Het levert niet alleen inzicht in de klachten en de opvolging van die klachten. Het creëert ook begrip voor elkaars mogelijkheden en onmogelijkheden.

5.4 ZORG

5.4.1 KNELPUNTEN UIT DE PRAKTIJK

Rondom het thema zorg kwamen de wachtlijsten en de wisselende contactpersonen naar voren. Ook werd er aandacht gevraagd voor een goede ketensamenwerking en aandacht voor zorgmijders vanwege gebrek aan ziekte inzicht.

5.4.2 AANBEVELINGEN

Voor de bovengenoemde knelpunten uit de praktijk bedachten de deelnemers oplossingsuggesties. Deze zijn terug te vinden in paragraaf 4.2.3.

Op basis van de input van beleidsmedewerkers tijdens de afname van de quickscan Inclusief Beleid concludeerden wij dat de gemeente Huizen haar beleid rondom Wmo-voorzieningen goed op orde heeft. Ook bij dit thema blijkt de praktijk weerbarstiger te zijn.

Alvorens aan de slag te gaan met het aanpakken van de genoemde knelpunten adviseren wij om uitgebreider te inventariseren wat ervaringen zijn rondom zorg. In de workshops is maar een klein deel van de gebruikers van zorg aan het woord geweest. De Wmo monitor kan handvatten bieden om de problematiek beter te duiden, maar ook gespreksavonden vergelijkbaar als bij de workshops kunnen hierin ondersteunend zijn.

Ook bij dit thema is het goed om een klankbordgroep samen te stellen om op de hoogte te blijven van de ervaringen en knelpunten.

5.5 BEWUSTWORDING

5.5.1 KNELPUNTEN UIT DE PRAKTIJK

De samenleving moet meer bewust worden van de problemen waar mensen met een beperking tegenaan lopen.

5.5.2 AANBEVELINGEN

Voor de bovengenoemde knelpunten uit de praktijk bedachten de deelnemers oplossingsuggesties. Deze zijn terug te vinden in paragraaf 4.2.3.

In de rapportage quickscan inclusief beleid deden wij ook al een aantal aanbevelingen rondom het thema bewustwording. Hieronder geven wij de aanbevelingen weer die aansluiten bij de genoemde knelpunten.

- Zorg dat het belang van een inclusieve samenleving ook binnen de interne gemeente structureel wordt uitgedragen.
- Zorg dat in binnen alle afdelingen aandacht is voor toegankelijke communicatie, zeker wanneer deze berichten voor burgers bedoeld zijn.
- Neem in verordeningen bij het verstrekken van subsidies en vergunningen de voorwaarde voor de toegankelijkheid van de activiteit of dienst op, en draag zorg voor naleving.
- Zorg dat communicatiemateriaal (websites, folders, filmpjes) in woord en beeld de samenstelling van de bevolking weergeeft, zodat iedere inwoner van Huizen zich daardoor voelt aangesproken. Daarmee onderstreept de gemeente tevens dat iedereen meetelt.

Bewustwording van de interne gemeente en de inwoners en organisaties in Huizen draagt bij aan een inclusieve samenleving. Denk samen met ervaringsdeskundigen over mogelijke bewustwordingsacties in de gemeente en betrek hier ook externe partijen bij. Samen kun je de olievlek steeds groter maken.

5.6 WERK EN DAGBESTEDING

5.6.1 KNELPUNTEN UIT DE PRAKTIJK

Rondom het thema werk en dagbesteding werden een aantal knelpunten genoemd rondom dagbesteding voor mensen met het syndroom van Down. Daarnaast werd aandacht gevraagd om te kijken of het mogelijk is om werkzaamheden die door mensen met een beperking gedaan zouden kunnen worden aan te bieden (als gemeente of de gemeente als aanjager daarin voor Huizen bedrijven).

5.6.2 AANBEVELINGEN

Voor de knelpunten uit de praktijk bedachten de deelnemers oplossingsuggesties. Deze zijn terug te vinden in paragraaf 4.2.3.

Uit de rapportage van de quickscan bleek dat de gemeente het op thema werk en dagbesteding goed doet. Hieruit zijn geen aanbevelingen gekomen. De ervaringen uit de praktijk sluiten niet op alle fronten aan bij deze uitkomsten. Om meer zicht te krijgen op de vraagstelling kunnen aanvullende gesprekken met focusgroepen meer inzicht geven, samengesteld uit mensen uit het 'actieve' en het 'slapende' bestand.

Als het gaat om keuzemogelijkheden en diversiteit in het aanbod van werk en (arbeidsmatige) dagbesteding, kunnen de buurthuizen mogelijk een rol spelen. De inzet van de wijkcentra wordt hoog gewaardeerd. Bespreek of er mogelijkheden zijn om via de buurthuizen activiteiten op het terrein van dagbesteding en werk een impuls te geven.

5.7 ONDERWIJS

5.7.1 KNELPUNTEN UIT DE PRAKTIJK

Bij het thema onderwijs werd opgemerkt dat er veel te weinig mogelijkheden zijn voor omscholing van mensen met een beperking in overleg met de Wmo en het UWV. Het gaat hierbij vooral om de verdeling van de kosten.

5.7.2 AANBEVELINGEN

Voor de bovengenoemde knelpunten uit de praktijk bedachten de deelnemers oplossingsuggesties. Deze zijn terug te vinden in paragraaf 4.2.3.

Het genoemde knelpunt ligt op het snijvlak onderwijs, arbeid en Wmo. Vanuit de quickscan Inclusief Beleid zijn hier geen aanbevelingen op geformuleerd.

Meer inzicht in de behoefte aan onderwijs bij mensen met een beperking is aan te bevelen. Een regionale inventarisatie kan bijdragen aan een meer op maat gesneden oplossing. Om vraag en aanbod meer op elkaar af te stemmen is een (regionale) 'marktplaats' wenselijk. Bovendien kan hiermee ook een betere aansluiting gezocht worden op de arbeidsmarkt.

6 AAN DE SLAG MET EEN LOKALE INCLUSIE AGENDA

Vanuit de quickscan inclusief beleid en de vier bijeenkomsten is een grote hoeveelheid zeer bruikbare informatie opgehaald. Vervolgvraag is hoe deze informatie gebruikt kan worden voor de opstelling van de lokale inclusie agenda voor de gemeente Huizen. In deze paragraaf schetsen we een mogelijke route om pragmatisch en voortvarend te kunnen komen tot een krachtige lokale inclusie agenda, via een integrale aanpak. Dit biedt een werkkader voor het plan van aanpak.

Het is niet mogelijk om op alle onderwerpen activiteiten en acties te gaan benoemen. Het is vooral van belang om resultaten te behalen. Beter vijf concreet behaalde resultaten dan een lange lijst met actiepunten. Concrete resultaten inspireren anderen om het goede voorbeeld te volgen.

Tegelijkertijd zijn er onderwerpen waarop op heel korte termijn quickwins zijn te realiseren. Ook zijn er onderwerpen waarop een nadere verkenning nodig is. Maak in deze fase een onderscheid in drie onderdelen: Inhoud, proces en randvoorwaarden.

6.1.1 INHOUD

Ordering

- Stel op basis van de quickscan en de opgehaalde informatie de inhoud van de lokale inclusie agenda vast. Orden hierbij per thema de
 - Quickwins: doen
 - Goede punten: vasthouden en uitbouwen
 - Verbeterpunten: opbouwen en ontwikkelen
 - Te ontwikkelen punten: rondkijken, verkennen en ontwikkelen

Beleid versus praktijk

- Op een aantal onderwerpen lijken er tegenstrijdigheden te bestaan uit de quickscan en de opgehaalde ervaringen en voorbeelden. Verken dit door het inzetten van focusgroepen en de medewerkers in gesprek te brengen met de ervaringsdeskundigen en andere stakeholders.

Integrale aanpak

- Breng op alle thema's steeds de belangrijkste verbindingen en dwarsverbanden in kaart.

6.1.2 HET PROCES

- Stel op korte termijn een brede kerngroep inclusief beleid samen. De kerngroep bestaat uit mensen vanuit de verschillende hoofdgedingen van de gemeente die affiniteit hebben met inclusie en toegankelijkheid, aangevuld met minimaal drie ervaringsdeskundigen die op persoonlijke titel worden gevraagd. De kerngroep heeft de opdracht om de inclusieagenda op te stellen, uitgangspunten te verankeren, de uitvoering te monitoren en te evalueren.

- Ontwikkel een lokale inclusie agenda voor steeds een periode van één of twee jaar. Betrek hierbij ook externe partijen (ervaringsdeskundigen, ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen) en vraag hen een actieve bijdrage te leveren aan de verschillende actiepunten. Leg de methodes en momenten vast waarop er interactie, uitwisseling en overleg plaatsvindt met alle betrokken partijen, waaronder vooral de ervaringsdeskundigen al meest belanghebbende partij. Bijvoorbeeld door het periodiek organiseren van gespreksbijeenkomsten en verdiepingssessies met focusgroepen.
- Benoem, ontwikkel en bewerk voortdurend het interne en externe verwachtingsmanagement. Maak dit expliciet, bijvoorbeeld door het hanteren van een agenda.
- Maak de informatie beschikbaar en het proces transparant, bijvoorbeeld door een aparte website binnen de gemeentelijke website.
- Nodig voortdurend mensen uit binnen deze informatiekkanalen om ideeën in te brengen en hun mening te geven.
- Maak de lokale inclusie-agenda niet statisch en behoud ruimte om zaken ad-hoc op te kunnen pakken.

6.1.3 RANDVOORWAARDEN

- De werkzaamheden kosten blijvend tijd en inzet. In de opstartfase is het raadzaam een kwartiermaker voor de kerngroep aan te stellen. De inzet zal heel snel kunnen renderen wanneer de kwartiermaker een zekere doorzettingsbevoegdheid krijgt om zaken te bespreken en te kunnen afstemmen.
- Regel de opdracht van de kwartiermaker binnen het project.
- Reserveer binnen alle afdelingen structureel budget om maatregelen in uitvoering te kunnen nemen.
- Reserveer structureel een algemeen budget voor de kerngroep en de uitvoering van de lokale inclusie-agenda.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op twee avonden zijn we in gesprek gegaan met in totaal circa 60 ervaringsdeskundigen, professionals en vrijwilligers van maatschappelijke en zorgorganisaties en politici over hun ervaringen met meedoen in de gemeente Huizen. Deze gesprekken hebben een heleboel goede voorbeelden van meedoen in Huizen opgeleverd. De gemeente oogstte veel lof voor het organiseren van deze gespreksavonden. Het werd gewaardeerd dat mensen mochten meepraten over inclusie en toegankelijkheid. Verschillende deelnemers gaven aan dit graag structureel te willen blijven doen.

Aan de hand van negen thema's (bewustwording, toegankelijkheid, onderwijs, zorg, vervoer, werk en dagbesteding, sport en vrije tijd en overig) konden de deelnemers hun ervaringen delen. Omdat het onmogelijk is om alle knelpunten in een keer op te lossen, kregen de deelnemers de opdracht om de knelpunten te prioriteren. Dit leverde een lijstje op van zes thema's: toegankelijkheid, vervoer, zorg, werk en dagbesteding, onderwijs. Voor deze thema's zijn oplossingsrichtingen bedacht die meegenomen kunnen worden in het plan van aanpak om van Huizen een inclusieve en toegankelijke gemeente maken.

De uitvoering van het plan van aanpak is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Ook maatschappelijke organisaties, ondernemers én ervaringsdeskundigen kunnen hier een bijdrage aan leveren. Per thema zal afzonderlijk geïnventariseerd moeten worden op welke manier dit het beste gerealiseerd kan worden. Voor sommige thema's kan een regionale aanpak gewenst zijn.

Om de uitvoering van het plan van aanpak goed te borgen, is het van belang dat hier binnen de gemeente Huizen structureel capaciteit en budget voor vrij wordt gemaakt. Er is genoeg energie en enthousiasme om zowel binnen als buiten de gemeente aan de slag te gaan met het thema, maar een coördinerende rol vanuit de gemeente is hierbij wel noodzakelijk.

Zoals gezegd in hoofdstuk 1 kent het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking twee belangrijke uitgangspunten. Het eerste is 'nothing about us, without us'. Met andere woorden: praat mét mensen met een beperking en niet over hen. Betrek hen bij knelpunten en vraag hen hoe zij deze ervaren. En vraag hen mee te denken over oplossingen.

Wat niet wil zeggen dat alle knelpunten direct moeten worden opgelost, want daarbij speelt het tweede uitgangspunt een rol: redelijkheid en billijkheid. Niet alles kan altijd toegankelijk gemaakt worden voor iedereen: soms zit de beperking in het gebouw, soms in het budget en soms in de te kleine doelgroep die er gebruik van maakt. Door met elkaar hierover het gesprek te voeren, creëer je begrip voor elkaars mogelijkheden en beperkingen, letterlijk en figuurlijk, en kun je samen op zoek naar passende alternatieven.

De gemeente Huizen heeft een mooie aanzet gedaan. Het is nu zaak om deze aanpak binnen alle afdelingen gemeengoed te maken.

BIJLAGE 1

OVERZICHT VAN DE INPUT UIT WORKSHOPS PER THEMA¹

Input uit de verschillende workshops is samengevoegd per thema.

BEWUSTWORDING	Score
20 FEBRUARI : WORKSOP 1	
De bewustwording over doelgroepen van mensen met beperkingen: kennis, het herkennen van gesprekstechnieken.	2
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Als gemeente mensen oproepen om zich als dementievriendelijk te laten registreren: www.samendementievriendelijk.nl .	
Huizen en organisaties in Huizen besteden al veel aandacht aan bewustwording over wat er mogelijk is, maar kan altijd beter.	
22 FEBRUARI WORKSHOP 3	
Gemeente zou gebruik moeten maken van verschillende persona s.	
De ene licht verstandelijke beperkte is de andere niet. Dat geldt ook voor NAH en andere beperkingen.	
Cliëntondersteuning is nodig om eerst vertrouwen te krijgen om dan naar de juiste hulpverlener te komen. Met name voor mensen met een beperking. Het heeft soms tijd nodig.	
Inzet van ervaringsdeskundigen kan van toegevoegde waarde zijn.	1
Cliënten: auto geven licht signalen of toeteren. Visueel beperkten (met stok) oversteken. Voorrang krijgen/nemen.	
Tedere beperking heeft zijn eigen problematiek en vraagt maat zorg. Bijvoorbeeld iemand met LVB heeft veel herhaling nodig van dezelfde hulpverlener (ook bij de start).	2
Oog hebben voor mensen met een niet zichtbare beperking zoals NAH of autisme.	
Het is noodzakelijk dat de ambtenaar zich afvraagt wat het betekent om een beperking te hebben. Verplaatsen in de situatie. Wat nou als het u zelf overkomt. Ongeluk zit in een klein hoekje.	1
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	6
Inwoners, bedrijven etc, bewust maken van beperkingen en oplossingen daarvoor die zij ook kunnen bieden.	
Uit taboesfeer.	
Psycho-educatie GGZ.	
Een dagje meedraaien met iemand met een beperking, goed voor bewustwording #bedrijfsuitstapje.	
Meer mensen met een (arbeids)beperking inzetten als ambassadeur.	
Informatiebijeenkomst voor bewoners over wat een statushouder in grote lijnen meemaakt voor de komst naar Nederland -> meer begrip en wegnemen vooroordelen.	
Kijken in elkaars keuken -> psycho-educatie.	
Verbinding.	

¹ Alle aanvullingen en suggesties die tijdens de workshop op de flipover-vellen zijn geplakt zijn, voor zover leesbaar, integraal overgenomen in dit overzicht

TOEGANKELIJKHEID	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
(Openbare) Toiletvoorzieningen voor iedereen (dus ook voor mensen met een beperking).	5
Automatische schuifdeuren voor het buurthuis.	
Tekstbalken voor slechthorenden.	2
Het ontbreekt aan voldoende lage opritten bij trottoirs.	
De Wmo moet toegankelijker worden.	2
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Meer verlichting is nodig voor wijkcentra (toegang).	
Betere bewegwijzering (wijkcentra).	
Geen indicatie voor activiteiten die door woonvormen (kwintes) worden aangeboden.	
Vroeger was het 1 indicatie en nu apart uit het niks 2.	
Als ik die dagdelen werk wordt hij afgewezen.	
Ik heb nog steeds die behoefte.	
Het gevoel van intern naar externe woonbegeleiding is te groot: 24 uur zorg naar 3 uur zorg.	
In Meentamorfose te hoge drempels met name bij nooduitgangen. Telkens aangegeven bij verbouw is niet naar geluisterd. Veiligheid voor alles.	
Alle evenementen en activiteiten voor iedereen toegankelijk.	
Buurtcentrum Draaikom heeft een zware voordeur die met de hand moet worden geopend. Zeer slecht te bereiken voor mensen in een rolstoel.	
Buurthuizen screenen op toegankelijkheid. Voorbeeld: invalidetoilet Holleblok moeilijk vindbaar. Ingang verstopt achter kast. Toilet papier niet te pakken; onbereikbaar voor invaliden.	
Veel zebra oversteekplekken zijn niet of nauwelijks meer voorzien van de vereiste witte kleur, wat ook voor de haaiantanden geldt.	
Op de trottoirs worden vaak auto's geparkeerd en daardoor geblokkeerd.	
Veel trottoirs zijn schuin aflopend, soms ook met losliggende tegels en daardoor moeilijk begaanbaar.	
Het gedeelte fietsstraat van de Kerkstraat met 2-richtingsverkeer voor auto's is levensgevaarlijk voor wandelaars en met name voor wandelaars met een beperking.	
Straatlantaarns en straatnaamborden zijn niet altijd goed leesbaar / vuil en toe aan een schoonmaak beurt.	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Parkeren op geleidelijnen bij onder andere groepspraktijk en/of laden lossen.	1
Beperkte parkeerplaats.	
Xenos heeft geen lift.	
Tegen gestelde belangen! Bushalte Provincie / plaats / Huizen Hoge instap ideaal (+) Voor kinderwagens etc en voor visueel beperkten erg hoog (-)	
Fietsstraat heeft tegengestelde belangen: Rolstoelen / kinderwagens (++) Visueel beperkten ervaren geen stoeprand (-)	1
(te veel) verkeersdrempels zijn moeilijk te nemen op de weg en in gebouwen.	
Trappen voor enkelen niet haalbaar (liften plaatsen).	
Boek internationale toegankelijkheidssymbool gebruiken.	1
Koelschappen zijn voorzien van deuren wat niet goed toegankelijk is.	
Taal moet begrijpelijk zijn.	
Vervoer met Wmo vraagt te veel tijd; ritten worden niet efficiënt gepland.	1
Parkeergelegenheden bij openbare gebouwen voor scootmobiels.	

27-36 Plan van aanpak inclusieve samenleving Gemeente Huizen

Maak gebruik van ergotherapeuten bij nieuwbouw (aanpasbaar bouwen).	
Ringleiding ontbreekt in de raadzaal.	
Herstel paden voor blinden en slechtzienden na ingrepen op straat.	1
Balies te hoog voor rolstoel- en scootmobielgebruikers.	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Statushouders	
Communicatie brieven vanuit gemeente vereenvoudigen ter bevordering van zelfredzaamheid en eigen kracht.	
Klantvriendelijke spreekkamers gemeentehuis.	
Inventariseren NU!	
Blinden en slechtzienden kunnen alleen stemmen met begeleider.	1
Zet stemhokjes bij Visio.	5

ONDERWIJS	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
Er is een tekort aan technische opleidingen voor mensen met lichamelijke beperkingen	
Er zijn veel te weinig mogelijkheden voor omscholing van mensen met een beperking in overleg met de WMO en onderwijs	8
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Tip voor vluchtenlingenwerk: actiever werven van taalcoaches op elk niveau	
20 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Talentontwikkeling/; allochtone kinderen de kans geven mee te doen.	
Creëren van begeleide stageplaatsen.	2
Muziekstudio.	1
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Onderwijs niet ingericht op uitval door psychische gesteldheid (periodiek).	
Statushouders: betere voorlichting over het Nederlandse onderwijssysteem.	
Lage sociaal-economische klasse in relatie tot opleiding (kosten van opleiding).	
Aandacht voor beperkingen (= ook bewustwording) in het lesprogramma.	
KANS: preventie verslaving op middelbare scholen door GGZ (weer oppakken).	1
KANS: psycho-educatie door ervaringsdeskundigen (weer oppakken).	
Voorlichting op scholen XTA-NOA (ervaringsdeskundigen).	

ZORG	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er zijn lange wachttijden voor cliënten. ▪ Er zijn veel wisselingen tussen medewerkers (van het Wmo-loket. ▪ De afstemming tussen collega's (is lastig/kan beter). 	3
De verplaatsing van het ziekenhuis (uit Huizen).	
Er moet meer gestuurd worden op zelfstandig wonen, o.a. door het bieden van meer begeleiding.	
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Nog lang niet iedereen is dementievriendelijk -> daarom moet in het coalitieakkoord (na 21/3) staan dat Huizen een dementievriendelijke gemeente moet blijven.	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
WMO indicaties duren te lang (op moment van de vraag is vaak direct nodig).	4
Vroeger kreeg iedereen waar hij ook woonde dezelfde hulpmiddelen / indicatie. Nu is het afhankelijk van gemeente.	3
In eerste gesprek wordt al snel gezegd dat gemeente geen PGB afgeeft. Vraag eerst naar (maat) zorg.	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Hoge drempel door hoge eigen bijdrage (GGZ). Mensen hebben niet altijd inzicht in eigen beperking; ze moeten wel voor zorg betalen -> leidt tot weerstand.	1
Vermindering van de "roze-formuliertjes"cultuur à la Asterix en Obelix / Kastje naar de muur bij aanvraag voorzieningen, waarbij formulieren vaak lastig zijn om in te vullen.	
Meer welzijn, minder zorg. Begin bij de mogelijkheden die welzijn te bieden heeft.	
Duidelijkheid geven aan ouderen waar zij terecht kunnen als situatie verslechtert.	1
Inzetten van ervaringsdeskundigen -> zorg integreren in welzijnswerk (ggz). Kennis uitwisselen tussen zorg en welzijn: hoe houd je iemand betrokken als het niet goed gaat.	1
Aandacht hebben voor mensen die zeggen geen zorg nodig te hebben.	2
GGZ / Gemeente / huisarts / POH GGZ / maatschappelijk werk / politie / woningbouw werken samen in keten.	
Wijkcentra uitbreiden ten behoeve van vroegsignalering en preventie.	2

VERVOER	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
De Wmo taxi kan/moet beter. De afstemming in het regelen van het vervoer gaat vaak mis.	3
De chauffeurs van het taxivervoer zijn slecht opgeleid (en/of betaalt deze niet meer). (Chauffeurs weten niet om te gaan met mensen met specifieke beperkingen of weten niet hoe je ene rolstoel moet vastzetten)	1
De trein is niet rolstoeltoegankelijk of rolstoelvriendelijk. (rolstoel wordt niet vastgezet, vooraf bellen voor assistentie, moeilijk te regelen)	1
De bus is niet rolstoeltoegankelijk of rolstoelvriendelijk.	
Het UWV leidt geen taxichauffeurs meer op (biedt geen trainingen meer).	
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Geleidelijnen bij stoplicht gemeentehuis zijn onduidelijk.	
Er missen geleidelijnen in de fietsstraat tussen Rebel en apotheek (+ geen stoep).	
Wmo-taxi is nooit op tijd.	
Bij oversteek bij oude postkantoor zijn geen geleidelijnen.	
Soms is het wachten op een aangepaste fiets hopeloos lang voor iemand die graag zelfstandig mee wil doen.	
De Wmo-taxi functioneert niet goed / slecht. Het is geen kwestie van nu of recent verleden, maar het is al heel lang! Daarom hebben we bedacht om de belbus van Versa in te schakelen. Dit is nu voor de avondsoos in Meentamorfose en voor de avondsoos in Holleblok. Het gaat hier om mensen met een verstandelijke beperking en/of visuele beperking. Mensen werden met de Wmo taxi vaak veel te vroeg of veel te laat gebracht. Dit werkte heel negatief op de geestelijke gesteldheid van de deelnemers. Daarom uiteindelijk de belbus ingeschakeld. NU hebben we nog het probleem met twee deelnemers die in een rolstoel zitten. Zij zijn nog afhankelijk van de Wmo-taxi. Het gaat bijna wekelijks fout. Versa heeft helaas geen bus met een lift. De gemeente financiert Versa voor de belbus en de boodschappenplusbus. Vraag /Idee / Actiepunten: een bus met lift om rolstoelers ook te vervoeren. NB: Er zijn ook ouderen die rolstoelafhankelijk zijn!	
Het niveau van sommige chauffeurs van de Wmo-taxi is abominabel, soms zelfs asociaal.	
Buslijn 150 Almere – Utrecht is wegbezuinigd. Reistijd naar Utrecht Uithof is meer dan verdubbeld.	
Wmo-taxichauffeurs zijn (voor een deel) zo onvriendelijk / gehaast!!	
Te vaak groet vrachtauto's in het centrum van het dorp en in de diverse winkelcentra.	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Taxi WMO lange wachttijden.	1
Wel kan ik melden dat er persoonlijke afspraken gemaakt kunnen worden zodat visueel beperkten persoonlijk ter plaatse worden overgedragen.	
Je hoort vaak dat vervoer voor mensen een belemmering is om ergens naartoe te gaan. Dit komt doordat de busjes niet op tijd komen en doordat chauffeurs onvriendelijk zijn en mensen niet begeleiden.	6
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Afspraak vervoer voor ouderen met de WMO taxi.	
Weinig financiële middelen; geen inzicht, wat dan.....	
Verbeteren kwaliteit ouderentaxi.	4
Vervoer naar passende dagbesteding.	
Dagbesteding dichterbij huis: scheelt reistijd en gedoe.	

WERK EN DAGBESTEDING	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
Er is te weinig beschut werk en gesubsidieerd werk in Huizen	
De dagbesteding meer afstemmen op de behoefte van de cliënten	1
Er is weinig werk en dagbesteding in Huizen, in tegenstelling tot buurthuizen	2
Er is onvoldoende werk voor mensen met een beperking	2
Beperkte beschikbaarheid van stageplaatsen voor mensen met een beperking	3
Als technicus (met een beperking) kan ik minder goed communiceren, hierdoor liep ik vast in het sollicitatiegesprek	
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Op meer plekken muziek maken (contact met locaties)	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Visio is op zoek naar inpakwerk. Gedeeld met / via contacten. Gemeentehuis een opdrachtgever?	
Sociale kaart: intensiever informeren over aanbod voor individu in samenwerking met gemeente en betrokken organisaties	1
Een restaurant dat overdag werk biedt aan mensen met Down-syndroom	3
Procedures voor onder andere bijstand zijn niet duidelijk. Dit graag op website vermelden	
Dagbesteding voor mensen met Down-syndroom zodat ze hier in de buurt kunnen werken	1
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Meer inclusief in de samenleving (niet apart in sociale werkvoorzieningen of zorgvoorziening)	
Statushouders: aanbod aan activiteiten sluit mogelijk niet aan op interesse	
Statushouders: informele bijeenkomst tussen gemeente en statushouder om machtsdrempel weg te nemen en ervaringen te delen	4
Werkgelegenheid GGZ is slecht geregeld. Moeilijk om een patiënt binnen een bedrijf geplaatst te krijgen	
Werk en/of dagbesteding is zelden gelijk aan goed inkomen	
Statushouders: werk -> betere inlichting over wat er allemaal nodig is om mee te doen / werken. Bijvoorbeeld VOG	
Statushouders: werkgevers zich beschikbaar stellen om statushouder een dagje mee te doen	
Kijken wat er is en samenbrengen wat kan VGZ GGZ Wijkcentra	
Kijken naar wat mensen wel kunnen, misschien als ervaringsdeskundige	1

WONEN	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
Wonen samen met mensen van hetzelfde niveau	
De Wmo zou makkelijk mee moeten werken om goed te kunnen wonen	
Er is een tekort aan levensloopbestendige woningen (ga meer levensloopbestendig bouwen)	
Bouw met het oog op het kunnen aanbrenge van voorzieningen: trapliften, brede deuren, toilet- en badruimte e.d.	4
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Er zijn te weinig begeleiders. Er is geen tijd voor persoonlijke hulp.	
Meer gemakswoningen voor senioren (voorbeeld Willem Dreeslaan)	
Bij nieuwbouw initiatieven voor ouderen rekening houden met het toenemende aantal mensen met dementie -> aanpassingen op maat.	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Te weinig woningen + te dure voor jongeren en mensen met een beperking	
Te weinig levensbestendige woningen	1
Woningnet is alleen toegankelijk via internet. Wat als je digibeet bent of ouder bent zonder computer ervaring	1
Begeleiders hebben (te) weinig tijd om met bewoners te bewegen (bijvoorbeeld een wandeling maken) terwijl dit zeker belangrijk is	
Gelegenheid om +/- 16 woningen te bouwen voor mensen met Parkinson. Volledig aangepast aan behoefte	2
Tijdig onderhoud en renoveren van woningen voor verschillende woningzoekende met beperking. Doorstromen!!	
Aanpassen van groepswoning naar individuele woningen (bijvoorbeeld nu 3 of 4 personen gezamenlijk sanitair naar individueel)	
Voldoende aanbod van nieuwe aangepaste woningen	
Leegstand aangepaste woningen (samenwerking woningcorporaties en instellingen)	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	2
Passend wonen voor ouderen	
Innovatief en creatief denken over 'beschermd wonen'	
Toekomstbestendig wonen	1
Te weinig inkomen, levert nieuwe beperking op ten aanzien van wonen	
Statushouders:	
Kennismaking tussen bewoners en nieuwkomers om de drempel te verlagen en/of vooroordelen weg te nemen	
Veel meer voorzelfstandige ouderen geschikte huisvesting bouwen	1
Voorzieningen huisje in tuin of huis verbouwen voor beperkingen	
Wonen met gebruik van gemeenschappelijke ruimten, betaalbaar, schulden, overlast, achterstand	

SPORT EN VRIJE TIJD	Score
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
Sport(en) die ook toegankelijk is voor mensen met een licht verstandelijke beperking.	
Meer ontmoetingsplekken met als doel een sociaal netwerk op te bouwen	1
De uitsluiting van de Trappenburg (is een grote aderlating)	2
Er is weinig sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking	1
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Als iemand door zijn/ haar beperking niet op gangbare wijze kan meedoen, dan moet een aangepaste wijze worden gecreëerd. Voorbeeld bridgen met (beginnende) dementie.	
De weg naar de vrijwilligerscentrale voor iemand die met me samen wil werken	
Meer aandacht voor individuele bemiddeling naar activiteiten (ieder individu is uniek)	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Niet alle sporthallen / gymzalen zijn rolstoeltoegankelijk	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Integratie van mensen met en zonder beperkingen organiseren / stimuleren	
Jeugdsportfonds beter bekend maken	
Aanbod sportservice beter bekend maken	
Vrijtijdsbesteding voor zelfstandig wonende ouderen wordt steeds moeilijker	
Harde muziek in bijvoorbeeld sportschool, maakt deze ontoegankelijk voor mensen met psychische beperking en/of NAH	
GGZ: Wijkcentra dicht	
Meer vragen van sportclubs	
Sport en spel laten ervaren bij meer verenigingen	
Meer integratie: welke mogelijkheden om te gebruiken / normaliseren	1

OVERIG	Score
Niet mee kunnen doen als gevolg van elektrohypersensitiviteit. Deze input hebben we per mail ontvangen en hoort dus niet expliciet bij een van de bijeenkomsten thuis.	
20 FEBRUARI: WORKSHOP 1	
Goede communicatie met de delgroep(en) Hoe bereik je de mensen? Privacy speelt hierbij een rol	
20 FEBRUARI: WORKSHOP 2	
Mensen met een beperking in beeld + betrekken Er is geen peukenpijp voor het gemeentehuis Digitale toegankelijkheid: voor ouderen / digibeten / maatschappelijk zwakkeren is internetgebruik een drempel	
22 FEBRUARI: WORKSHOP 3	
Veel te traag met hulp via gemeente. Alles drie keer invullen. Keukentafelgesprekken Wat gebeurt er met deze input na verkiezingen en fusie	1
22 FEBRUARI: WORKSHOP 4	
Kijk naar mogelijkheden, niet naar beperkingen. Ook bij het vinden van werk/vrijtijdsbesteding Brede benadering van de doelgroep: ouderen, audio, visueel, ook mensen met schulden Quickwins toegankelijkheid aanpakken Vanwege digitale beperking: ook telefoonnummers (06) vermelden op de website Niet alles alleen op internet maar voor degene die dat niet beheersen ook contactmogelijkheid met een persoon Over gemeentegrenzen geen denken	1 3

Korte inleiding – wat is het VN Verdrag, wat moeten gemeenten daarmee en wat doet Huizen daarmee.

Wat hebben we al gedaan / wat doen we al (o.a. resultaten quickscan), hoe zag het proces om tot een PvA te komen eruit (betrekken ervaringsdeskundigen) en wat gaan we doen?

Voor dat laatste denken we aan een inclusie-agenda conform de thema's uit het VN-Verdrag (wonen, werk & dagbesteding etc.), een top x van punten waar we aan gaan werken, waarvan we in 2018 aan de slag gaan met ...(prioriteiten).

En we zien dat niet als dat de gemeente dat allemaal doet, we willen het samen doen. Dus de uitkomsten uit de bijeenkomsten moeten daarop aansluiten.

In het PvA komt niet alleen een wat, maar ook een hoe.

Wat: Waar moeten we vooral op inzetten? Bijvoorbeeld op Vervoer/Wmo-taxi en toegankelijkheid volgens de groep in Commissiekamer I op 20/2. Hoe: wat gaan we (samen) doen en wat is daarvoor nodig? Het moet ook haalbaar zijn en iets opleveren. Aan de inclusie-agenda koppelen we een planning en een budgetvoorstel, zodat het geheel kan worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Zaken voor in het PvA zijn bijvoorbeeld:

- Vervoer: Verbeteren vervoer voor mensen met een beperking (Wmo taxi).
- Toegankelijkheid: Verbeteren toegankelijkheid (vindbaarheid, zichtbaarheid, geen drempels, automatische deuren etc.).
- Organisatie:
- Zorg dat er binnen de gemeente structureel capaciteit en budget komt om aan inclusiviteit te werken.
- Zorg dat in- en extern een communicatiestrategie ontwikkeld en nageleefd wordt m.b.t. inclusiviteit. Wat zou bijvoorbeeld kunnen helpen om bedrijven mee te krijgen?
- Werk een plan uit om inwoners met een beperking te betrekken bij beleid, monitoring etc.
- Maak inzichtelijk hoe je gemeentelijke locaties toegankelijk(er) maakt, wat gaat de gemeente doen en wat niet (wat zijn de criteria), wanneer en wat gaat dat kosten?
- Stimuleren inclusiviteit naar anderen toe (ondernemers etc., onder andere in de subsidieverordening). Breed: drempelvrij, liften, invalidentoilet, kansen op de arbeidsmarkt etc.
- Haal optimaal rendement uit Ongehinderd-app.
- Gebruik het Handboek Toegankelijkheid.
- Breng bij beleidsontwikkelingen / plannen openbare ruimte etc. standaard de consequenties voor mensen met een beperking in beeld.
- Zorg dat de mogelijkheden voor hulp en ondersteuning toereikend en zichtbaar zijn.

**schakel naar
sociaal resultaat**

Zet / Statenlaan 4 / Postbus 271
5000 AG Tilburg / T 013 5441440
www.wijzijnzet.nl / info@wijzijnzet.nl